

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo ekonomskog razvoja

NAZIV PROPISA

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Cilj izmjena i dopuna Zakona o autorskom i srodnim pravima je da se poveća pristup knjigama, časopisima i drugim štampanim materijalima za onu populaciju u Crnoj Gori koja ima poteškoće u korišćenju štampanih materijala, i to konkretno za osobe koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala (na primjer, za osobe koje zbog problema fizičke prirode nijesu u stanju da okreću stranice knjige, i dr.). Takođe, cilj je adekvatno definisanje prava kablovske retransmisije, proširenje primjene kolektivnog ostvarivanja prava na dobrovoljnoj osnovi sa proširenim dejstvom i na slučajeve obaveznog kolektivnog ostvarivanja prava na kablovsku retransmisiju predmeta zaštite, te uvođenje mogućnosti određivanja privremenih mjera i protiv posrednika čije usluge koristi treća strana da izvrši povredu autorskog ili srodnih prava.
- Uzrok problema je nepristupačnost knjiga, časopisa i štampanih materijala osobama koje imaju poteškoće u korišćenju štampanih materijala, kao i nedostatak određenih normi u Zakonu kojima se adekvatno uređuju pitanja kablovske retransmisije, proširenog kolektivnog ostvarivanja prava na dobrovoljnoj osnovi kod obaveznog kolektivnog ostvarivanja prava i određivanja privremenih mjera protiv posrednika.
- Nepristupačnost knjiga, časopisa i drugih štampanih materijala osobama koje imaju poteškoće u korišćenju štampanih materijala dovodi do toga da osobe sa ovim problemima imaju ograničen pristup obrazovanju, čime se nalaze u neravnopravnom položaju u odnosu na ostali dio populacije u Crnoj Gori. Takođe, zbog navedenih poteškoća nedovoljno su informisane o sadržajima koji su zabavnog i informativnog karaktera, što je u njihovom slučaju od velikog značaja jer doprinosi uključenosti u kulturni i socijalni život zajednice, kao i njihovom osjećaju da mogu biti jednako vrednovane u svim sferama svakodnevnog života. Pored navedenog, posljedice problema su i nemogućnost izricanja privremenih mjera od strane suda protiv posrednika čije usluge koristi treća strana da izvrši povredu autorskog ili srodnih prava i nemogućnost adekvatnog utvrđivanja prava koja autoru pripadaju po osnovu kablovske retransmisije njegovog djela putem radio ili tv programa.
- Oštećene su osobe koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala. Oštećeni mogu biti i autori kao nosioci prava kablovske retransmisije, kao i nosioci prava zbog nemogućnosti izricanja privremenih mjera protiv posrednika.
- Bez izmjena zakona osobama koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala, ti materijali bi ostali u najvećem obimu nedostupni, čime bi se povećao rizik od nemogućnosti njihovog aktivnog i ravnopravnog pristupa i učešća u obrazovanju, a bila bi u značajnoj mjeri ograničena i njihova uključenost u kulturni i socijalni život. Takođe, ovo bi predstavljalo i prepreku na daljem putu integracije Crne Gore u Evropsku uniju, s obzirom da Evropska unija od Crne Gore zahtijeva usaglašavanje Zakona o autorskom i srodnim pravima sa pravom EU u oblasti ograničenja autorskih prava u korist osoba koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala, kao i u oblasti satelitske i kablovske retransmisije i sudskih mjera protiv posrednika.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je

primjenljivo.

- Cilj je da se poveća pristup knjigama, časopisima i drugim štampanim materijalima za onu populaciju u Crnoj Gori koja ima poteškoće u korišćenju štampanih materijala (osobe koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala, npr osobe koje su zbog nekog fizičkog nedostatka, onemogućene da koriste štampane materijale). Cilj je i omogućavanje adekvatne pravne zaštite odnosno stavljanje na raspolaganje nosiocima autorskog i srodnih prava pravnih sredstava kojima bi od nadležnog suda mogli tražiti određivanje privremenih mjera ne samo protiv lica koje vrši povredu njihovog prava, već i protiv lica koje je posrednik, a čije usluge koristi treća strana odnosno izvršilac povrede.
- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima predviđen je Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2021-2023.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**
- Ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema moguće je postići jedino donošenjem ovog zakona. "Status quo" opcija bi podrazumijevala da će problem ostati neriješen.
- S obzirom na pravnu prirodu odnosa koji su predmet regulisanja, benefite koje donosi osobama koje ima poteškoće u korišćenju štampanih materijala, kao i činjenicu da se u konkretnom slučaju radi o ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, to je usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima jedina opcija.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rješenja koja su predviđena ovim propisom imaće direktan pozitivan uticaj na osobe koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala i to na način što će biti omogućeno da se bez sticanja odgovarajućeg imovinskog prava i plaćanja naknade autorska djela ili predmeti srodnih prava izrade u pristupačnom formatu odnosno formatu u kojem će ih navedene osobe moći koristiti na jednako izvodljiv i udoban način kao i osobe koje nemaju poteškoće u korišćenju štampanih materijala. Takođe, omogućiće se efikasnija pravna zaštita kroz mogućnost izricanja privremenih mjera protiv posrednika koji pruža usluge koje koristi treća strana odnosno izvršilac povrede prilikom vršenja te povrede.
- Ne postoje troškovi za građane i privredu.
- Vidjeti prethodni odgovor.
- Ovaj propis nije od uticaja na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju.
- Ovim propisom se ne stvaraju administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.

<ul style="list-style-type: none"> - Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti. - Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa? - Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.
<ul style="list-style-type: none"> - Za implementaciju propisa nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. - Vidjeti prethodni odgovor. - Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. - Vidjeti odgovor na pitanje broj 1. - Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze. - Implementacijom propisa neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore. - Nije korišćena nijedna metodologija obračuna finansijskih izdataka/prihoda. - Ne, s obzirom da usvajanje propisa neće ishodomati finansijskim izdacima/prihodima. - Ne. - Vidjeti prethodni odgovor.
<p>6. Konsultacije zainteresovanih strana</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako. - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije). - Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
<ul style="list-style-type: none"> - Korišćena je eksterna ekspertska podrška pružena od strane Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu. - Obavljene su ciljane konsultacije (pisane i usmene) sa Svjetskom organizacijom za intelektualnu svojinu, Bibliotekom za slijepe Crne Gore i predstavnicima Saveza slijepih Crne Gore. U toku konsultacija svi akteri su se saglasili da predmetne izmjene i dopune Zakona o autorskom i srodnim pravima donose značajne benefite za osobe u Crnoj Gori koje su slijepi, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće koje im onemogućavaju adekvatan pristup i korišćenje štampanih materijala. Nije prihvaćen predlog Saveza slijepih Crne Gore za izmjenu terminologije koja se koristi u predlogu zakona, a odnosi se na zamjenu pojmova osobe koje su slijepi i imaju oštećenje vida sa osobe sa potpunim ili djelimičnim oštećenjem vida, s obzirom da se radi o terminologiji koja je kao takva utvrđena WIPO Marakeškim ugovorom i relevantnom EU direktivom, a koja je ujedno prepoznata i u crnogorskom pravnom sistemu.
<p>7: Monitoring i evaluacija</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi? - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva? - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
<ul style="list-style-type: none"> - Nema potencijalnih prepreka za implementaciju. - Kroz aktivnosti ovlašćenih subjekata, koje će uključivati izradu primjeraka djela u pristupačnom formatu, njihovu prekograničnu razmjenu i distribuiranje, saopštavanje ili stavljanje na raspolaganje javnosti, stvoriće se preduslovi za nesmetano i slobodno korišćenje primjeraka tih djela od strane korisnika. - Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjenost ciljeva je povećan obim štampanih materijala u pristupačnom formatu (npr. na Brajevom pismu), a samim tim i povećana dostupnost ovih materijala osobama koje su slijepi, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala. Pored navedenog, indikator će predstavljati i broj podnijetih zahtjeva i privremenih mjera određenih protiv posrednika čije usluge koristi treća strana da izvrši povredu autorskog ili srodnog prava. - Ministarstvo ekonomskog razvoja će vršiti monitoring i evaluaciju primjene propisa.

Datum i mjesto

04.11.2021.

Podgorica

MINISTAR

mr Jakov Milatović

Jakov Milatović